

Linda Andersson
Landenheten
Tel: 010-223 63 68

Enligt sändlista

Skyddsjakt efter varg i del av Gnosjö, Vaggeryds och Gislaveds kommuner

Beslut

Länsstyrelsen beslutar om förlängning av den skyddsjakt efter en (1) varg som beslutades den 31 juli. Den 22 augusti fattade Länsstyrelsen ett muntligt beslut om att utöka jaktområdet och förlänga jakttiden till den 31 augusti. Jakten får genomföras i del av Gnosjö, Vaggeryds och Gislaveds kommuner och i enlighet med de villkor som anges nedan.

Länsstyrelsen utser en jaktledare som i sin tur utser deltagare i skyddsjakten.

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 24 d § andra stycket jaktförordningen (1987:905) att jakten får ske på annans jaktområde.

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 9 § jaktförordningen (1987:905) att skyddsjakten får ske under hela dygnet.

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 15 § jaktförordningen att belysning får användas.

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 21 § jaktförordningen att jakten får bedrivas från motordrivet fordon.

Jakt som inte följer dessa villkor sker utan stöd av beslutet och i strid med fredningsbestämmelserna i 3 § jaktlagen (1987:259). Straffbestämmelserna för jaktbrott återfinns i 43 och 44 §§ samma lag.

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 59 § jaktförordningen att detta beslut ska gälla utan hinder av att beslutet överklagas. Hur beslutet kan överklagas framgår av bilaga.

Villkor

Skyddsjakten är tillåten från och med beslutsdatum till och med den 31 augusti 2020 och ska inledas och genomföras i samråd med Länsstyrelsen. Jakten avlyses när en (1) varg fällts eller påskjutits.

Jakten får påbörjas inom det område som markerats på bifogad karta. Om vargen följs och går ut ur jaktområdet, får jakten fullföljas och vargen fällas även utanför området som markerats på kartan, under förutsättning att det inte råder tvivel om att det fortfarande är det förmodat skadegörande djuret som följs.

Jaktområdet omfattar delar av Gislaveds, Gnosjö och Vaggeryds kommuner. Området begränsas av länsgränsen i väster och i söder följer gränsen vägen till Våthult, vägen från Våthult till RV 27, söderut längs RV 27 till Anderstorp, vägen mellan Anderstorp och Kulltorp, vägen mellan Kulltorp och Uppebo. I Uppebo följer gränsen vägen österut till Klevshult och därefter längs E4:an norrut till vägen mot Bondstorp, vidare mot Stengårdshult och därefter till Öreryd och vägen via Fagerberg till länsgränsen. Utökningen av jaktområdet grundar sig på att två av angreppen skett utanför det ursprungliga jaktområdet och att dessa bedöms kunna ha samhörighet med angreppen längre västerut i länet.

Undantaget att motordrivet fordon får användas vid skyddsjakten gäller endast för körning på vägar och skogsbilvägar. Motordrivet fordon har samma betydelse som i 2 § lagen (2001:559) om vägtrafikdefinitioner.

Skyddsjakten får bedrivas med hjälp av högst två hundar som förföljer vargen samtidigt. Dessa ska vara speciellt tränade för jakt efter rovdjur. Vid jakt med hund ska lufttemperaturen beaktas. Jakten ska inte bedrivas på ett sådant sätt att vilt eller hundar utsätts för onödigt lidande.

Elektronisk bildförstärkare får användas i enlighet med Naturvårdsverkets tillstånd.

Endast kulpatroner klass 1 får användas vid skyddsjakten. De begränsningar i magasinkapacitet hos halvautomatiska kulvapen som anges i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om jakt och statens vilt (NFS 2002:18) ska följas.

Jaktledaren utser de personer som får jaga med stöd av detta beslut. Uppgifter om samtliga jakttagare ska kunna uppvisas för Länsstyrelsen och polis.

Jaktledaren ska innan jakten inleds se till att samtliga jägare informeras om sina skyldigheter och vilka villkor som gäller vid skyddsjakten. Varje jakttagare har också själv skyldighet att hålla sig informerad om vilka villkor som gäller.

Jaktledaren ska omedelbart avbryta jakten och anmäla till Länsstyrelsen när en varg fällts eller påskjutits.

Om djuret endast påskjutits ansvarar jaktledare och ansvarig skytt för att eftersök genomförs med hund som är särskilt tränad i att spåra upp skadat vilt.

Skydds jakt med stöd av detta tillstånd får inte bedrivas inom detaljplanerat område utan tillstånd av Polismyndigheten.

Fälld varg får inte flyttas från fallplatsen innan den besiktigats av Länsstyrelsens besiktningssperson. Flådd varg lämnas till Statens Veterinärmedicinska anstalt för obduktion.

Beskrivning av ärendet

Beslut om förlängd jakttid efter det första beslutet den 31 juli fattades den 16 augusti med giltighetstid till den 24 augusti.

Vid sju tillfällen mellan 21 juli och 22 augusti har varg angripit och dödat eller skadat får i Gnosjö, Gislaveds och Vaggeryds kommuner i Jönköpings län. Ytterligare ett angrepp har inträffat i Tranemo kommun i Västra Götalands län den 25 juli, inte långt från några av angreppen i Jönköpings län. Platserna för angreppen i Jönköpings län är markerade på kartan för jaktområdet. De angripna fåren har betat innanför väl uppsatta stängsel med antingen fårnät eller tre-fyra trådar med god strömstyrka. Inget av stängslen har dock hindrat varg från att ta sig in i hagarna. I två fall har hagarna haft vatten som begränsning.

Utöver ovanstående har ett angrepp inträffat i Sävsjö kommun under pågående skydds jakt. Länsstyrelsen bedömer att det sannolikt har orsakats av en annan varg än den eller de vargar som orsakat skadorna väster om E4:an.

Vid besiktningar av angripna tamdjur samlas DNA-prover in i den mån det går, både saliv och spillning. Målet är att säkerställa om det är en eller flera individer av varg som utfört angreppen, och om det i så fall rör sig om genetiskt värdefull varg eller ej. Tre spillningsprov har samlats in sedan angreppen startade. Inget av dem har samlats in i direkt anslutning till angreppsplats, men ett av dem har hittats ett par km från angreppet som besiktigades den 23 juli. Spillningen var från en varg (tik) som kommer från reviret Tönsen 1 i Gävleborgs län. Denna individ klassas som en F2, det vill säga avkomma till en avkomma från en immigrerad varg från Finland/Ryssland. Det går inte att säkert knyta spillningen till det angreppet, eller till de andra angreppen som legat till grund för beslutet. Däremot kan det ge en indikation på vilken den skadegörande individen är eftersom spillningen hittades i närheten av angreppet och att den innehöll fårull.

Salivproverna har inte kunnat ge något resultat på grund av för lite DNA-material vid de ytor som proverna tas ifrån. Materialet är känsligt för nedbrytning och det är därför inte alltid dessa prover kan ge svar om

individ. Prover från det senaste angreppet den 22 augusti har ännu inte analyserats.

Motivering till beslutet

Sedan Länsstyrelsens första skyddsjaksbeslut den 31 juli har ytterligare fyra vargangrepp inträffat väster om E4:an i Jönköpings län. Länsstyrelsen kan inte avgöra om det är en och samma individ som utfört alla angrepp. Det finns också starka indikationer, utifrån tidpunkt för vissa angrepp och synobservationer, om att fler än en individ rört sig i jaktområdet under den tid som skyddsjakt pågått. Att till hundra procent säkerställa att det är en och samma vargindivid som gör upprepade angrepp är i praktiken mycket svårt och därför kan inte heller lagen tillämpas på annat sätt än att det får vara en bedömning, vilket också ligger i linje med Naturvårdsverkets riktlinjer för skyddsjakt på varg (Rapport 6568, 2012) Enligt riktlinjerna bör det inte innebära några hinder för att medge skyddsjakt om det inte är klarlagt vilken individ som orsakat skadorna, samt om angreppen inträffat utanför ett känt revir bör de ha skett inom en kort tidsperiod. Angreppen i länet startade den 21 juli och har sedan inträffat återkommande i den västra länsdelen och anses därför ha inträffat både inom en kort tidsperiod och inom ett avgränsat område.

Provsvaret från spillningen visade på en så kallad F2, det vill säga andra generationens avkomma från en invandrad varg. Enligt överslagsberäkningar från Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU) så fanns det cirka 25 stycken F2 efter den immigrerade hanen i den skandinaviska populationen förra vintern. Detta gör att enskilda F2 från den immigranten inte behöver räknas som genetiskt viktiga vargar i populationen i dagsläget enligt SLU.

Länsstyrelsen har bedömt att det genetiska värdet är underordnat när en vargindivid uppvisar upprepat angrepps beteende som i det aktuella fallet eftersom förtroendet för rovdjursförvaltningen och acceptansen för rovdjur tar stor skada om inte staten agerar. Bedömningen baseras också på de regionala riktlinjer som fastställts av viltförvaltningsdelegationen och tagits fram i samarbete med övriga länsstyrelser inom södra rovdjursförvaltningsområdet. Genom att följa dessa riktlinjer är ambitionen att förvalta de stora rovdjuren på ett förutsägbart och förankrat sätt, vilket skapar förtroende och acceptans för dem som direkt berörs av rovdjurens förekomst. I bedömningen har det också vägts in att vargen baserat på senaste vinterns inventering ökat och ligger över det nationella referensvärdet.

Eftersom det inte finns tillräcklig kunskap om vilken eller vilka individer som orsakat angreppen genomförs skyddsjakten på eller i anslutning till angreppsplatser för att öka chansen att fälla en skadegörande individ. I viss mån kommer även observationer och händelser att användas i den mån de anses handla om en skadegörande individ.

Länsstyrelserna bedömer det inte som rimligt att alla de fårhagarna i det aktuella skogslandskapet på kort tid ska kunna skyddas med rovdjursavvisande stängsel. Med tanke på att vandringsvargar förekommer i hela länet och inte bara i det nu berörda området så har det inte varit varken ekonomiskt eller praktiskt möjligt att genom rovdjursavvisande stängsel förebygga den här typen av angrepp. Det är varken praktiskt möjligt eller samhällsekonomiskt rimligt att sätta upp rovdjursavvisande stängsel i hela länet för att hantera sporadiska förekomster av varg som angriper får. Länsstyrelsen har dock generellt uppmuntrat tamdjursägare till att söka medel för rovdjursavvisande stängsel. Att öka användningen av rovdjursavvisande stängsel är ett långsiktigt arbete och eftersom det inte finns någon permanent förekomst av varg i ett visst område görs ännu inte någon skillnad på var i länet bidragen beviljas. Effekten av rovdjursavvisande stängsel blir därför utspridd och stor risk att en varg som passerar en hage och väljer att försöka ta sig in, inte stöter på ett rovdjursavvisande stängsel. Till sammanhanget hör även att det i Naturvårdsverkets förvaltningsplan för varg också står att stängsel ska prioriteras till områden med revir. Eftersom det saknas revir i Jönköpings län har inte uppsättning av rovdjursavvisande stängsel heller haft någon nationell prioritet. Under dessa omständigheter bedömer Länsstyrelsen inte att rovdjursavvisande stängsel är ett krav för att kunna besluta om skydds jakt.

Risken bedöms som stor för att angreppen i den här delen av länet kommer att fortsätta. En varg som tillägnat sig en vana att angripa får i hagar orsakar stora kostnader och mycket oro. Acceptansen för närvaro av rovdjur kommer också att minska om skadegörande individer får vara kvar. Länsstyrelserna bedömer därför att det inte finns någon annan lämplig lösning än skydds jakt, för att angreppen ska upphöra.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Naturvårdsverket har den 21 april 2020, diarienummer NV-00303-20, med stöd av 24 a § jaktförordningen (1987:905) beslutat att överlämna rätten att besluta om skydds jakt efter bland annat varg till samtliga länsstyrelser i Sverige utom Länsstyrelsen i Gotlands län. Delegeringen gäller från den 1 juli 2020 till och med den 30 juni 2023. I 23 a § jaktförordningen står bland annat:

Om det inte finns någon annan lämplig lösning och om det inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde, får beslut om skydds jakt meddelas

1. av hänsyn till allmän hälsa och säkerhet eller av andra tvingande skäl som har ett allt överskuggande allmänintresse,
1. av hänsyn till flygsäkerheten,

1. för att förhindra allvarlig skada, särskilt på gröda, boskap, skog, fiske, vatten eller annan egendom,
1. för att skydda vilda djur eller växter eller bevara livsmiljöer för sådana djur eller växter

Varg, lodjur och flera andra arter är strikt skyddade enligt art- och habitatdirektivet (Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter). Undantag från det strikta skyddet kan endast medges av skäl som finns i 23 a respektive 23 c §§ jaktförordningen.

Efter en samlad bedömning kommer Länsstyrelserna fram till att angreppen sannolikt kommer att fortsätta om inte vargen avlivas. Det finns inte någon annan lämplig lösning än skydds jakt för att minska risken för fortsatt upprepade angrepp i området. Länsstyrelserna bedömer att skydds jakt efter denna varg inte kommer att försvåra upprätthållandet av vargens gynnsamma bevarandestatus i Sverige eller Götaland, detta oavsett den aktuella vargens genetiska status.

Information

Tillsyn av tamdjur

Länsstyrelsen ber de personer som får kopia av detta beslut att sprida det bland markägare och djurägare inom jaktområdet. Länsstyrelsen bedömer att risken för angrepp är störst på kvällen. För att ha bäst chans att lyckas med skydds jakten, behöver jägarna vara på plats så snart som möjligt efter ett angrepp. Djurägarna ombeds därför, att under den tid som skydds jakten pågår, se till sina djur innan natten, samt som en första åtgärd på morgonen för att öka mänsklig närvaro och öka chanserna till att snabbt upptäcka ett eventuellt angrepp. Om det har skett ett angrepp bör kontakt snarast tas med någon av Länsstyrelsens besiktningspersoner. En tidig kontakt med Länsstyrelsen om förmodade angrepp kan underlätta skydds jakten.

Skydds jakt på enskilds initiativ

Enligt 28 § jaktförordningen får, om något av rovdjuren björn, varg, järv eller lo angriper tamdjur eller om det finns skäl原因 att befara ett sådant angrepp, åtgärder vidtas för att skrämja bort rovdjuret.

Rovdjur som avses i första stycket får dödas av ett tamdjurs ägare eller vårdare för att skydda tamdjuret

1. när rovdjuret angriper och skadar tamdjuret eller om det är uppenbart att ett sådant angrepp är omedelbart förestående,
2. om det finns skäl原因 att befara ett angrepp på tamdjuret och dödandet sker i omedelbar anslutning till att rovdjuret har angripit och skadat eller dödat tamdjur, eller

3. om rovdjuret befinner sig inom inhägnat område avsett för skötsel av tamdjuret och det finns skälig anledning att befara ett angrepp där.

Rovdjuret får bara dödas när det inte går att skrämman bort rovdjuret eller på något annat lämpligt sätt avbryta eller avvärja angreppet.

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av enhetschef Henrick Blank med vilthandläggare Linda Andersson som föredragande.

Så här hanterar länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Sändlista

Polismyndigheten i Jönköpings län
Naturvårdsverket
Jakt databasen Naturvårdsverket
Viltskadecenter, e-post
Statens Veterinärmedicinska Anstalt
Naturhistoriska riksmuseet
Nyhetsbyrån Sirén
Viltförvaltningsdelegationen i Jönköpings län, e-post
Länsstyrelsens fältpersonal, e-post
Jägareförbundet Jönköpings län
Naturskyddsföreningen Jönköpings län
Jägarnas Riksförbund Jönköpings län
LRF Jönköpings län
Nyhetsbyrån Sirén
Gislaveds kommun
Gnosjö kommun
Vaggeryds kommun
Länsstyrelsen i Västra Götalands län
Ben Heimdal, Länsjurist, e-post
F-RB-Info Jonkoping
Helena Jonsson, e-post
Johan Löwenadler Davidsson, e-post
Per Hallerstig, avdelningschef, e-post
Ingemar Sjöberg, e-post
Henrick Blank, e-post

Linda Griffiths, e-post

Bilagor

1. Överklagandehänvisning förvaltningsrätten
2. Jaktområde